

S týmto právnym názorom neľze súhlasiť. Podľa § 317 tr. z. má byť pre zločin lúpeže dieťaťa potrestaný ten, kto dieťa mladšie 14 rokov proti jeho vôli z moci jeho rodičov, opatrovníka alebo dozorca násilím, lstou alebo hrozbou unesie alebo vo svojej moci zadrží. Účelom zákona je, aby také dieťa nebolo odnímané z opatery toho, kto je podľa zákona oprávnený a povinný starať sa o jeho výživu, výchovu a zaopatrenie.

Je zistené, že obžalovaný je otcom dieťaťa T. S., narodeného z jeho manželstva s R. S. dňa 1. februára 1932, že nebol súdom zbavený otcovskej moci nad týmto dieťaťom, ale že následkom rozlukového sporu rodičov dieťaťa okresný súd v B. usnesením zo dňa 9. marca 1934 len nariadil, aby dieťa bolo odovzdané do opatery jeho matky R. S. Ďalej je zistené, že tomuto usneseniu okresného súdu bolo vyhovené dňa 17. apríla 1935, že však už dňa 24. apríla 1935 obžalovaný dieťa z opatery jeho matky vzal k sebe. Treba súhlasiť s právnym stanoviskom vrchného súdu, že obžalovaný ako manželský otec T. S., pokiaľ nebol súdom pravoplatne zbavený otcovskej moci, nemohol sa dopustiť zločinu podľa § 317 tr. z. Keby sa však aj odhliadlo od tohoto právneho názoru, bolo by treba uvážiť, že podľa ďalšieho zistenia vrchného súdu obžalovaný po odobratí dieťaťa z bytu jeho matky išiel bezodkladne aj s dieťaťom k okresnej pečlivosti o mládež a k okresnému súdu a že podľa spisov okresného súdu v B. obžalovaný tohože dňa podal žiadosť, aby dotyčne umiestenia dieťaťa bolo učinené nové opatrenie. Z toho bezpečne plynie, že úmyslom obžalovaného nebolo odňať dieťa z moci jeho oprávneného zákonného dozorca, ale že, súc si vedomý svojej povinnosti pečovať o výživu, zaopatrenie a výchovu svojho dieťaťa, učinil krok, ktorý je predmetom tohoto trestného pokračovania, len vo snahe o jeho lepšie umiestenie, domnievajúc sa ať už právom či neprávom, že umiestenie dieťaťa v byte jeho matky nevyhovuje týmto záujmom. Skutková podstata trestného činu, z ktorého je obžalovaný vinený, nebola by tedy ani v tomto prípade daná po subjektívnej stránke, lebo by schádzalo vedomie protiprávnosti činu.

Obžaloba tvrdila, že skutková podstata zločinu podľa § 317 tr. zák. je daná i preto, že obžalovaný svoje dieťa vo svojej moci protiprávne zadržal, lebo nevyhovel žiadosti jeho matky o vrátenie dieťaťa. Táto skutková podstata neprichádza do úvahy pri zistení, že matka R. S. dňa 29. apríla 1935 pred úradom okresnej pečlivosti o mládež v B. prehlásila výslovne, že netrvá na tom, aby dieťa bolo u nej a že tým súhlasila s umiestením dieťaťa u jeho otca — obžalovaného — žiadajúc len, aby na výchovu jeho bolo úradne dozerané. Je preto zmätočná sťažnosť v celom rozsahu bezzákladná a bola preto podľa § 36, odst. 1 por. nov. zamietnutá.

Čís. 5750.

Připouštějí-li okolnosti, jichž se pachatel trestného činu podle § 1 nebo 2 zákona o ochraně cti dovolává k důkazu omluvitelného omylu, nejen závěr o pravdivosti urážlivého tvrzení, nýbrž i závěr opačný, ne-

stačí k beztrestnosti pouhá možnost první eventuality, nýbrž musí býti odůvodněno, že a proč je první eventualita pravděpodobnější než druhá do té míry, že přes to, že ani druhá eventualita není vyloučena, přece lze říci, že byly dokázány okolnosti, pro něž skutečnosti, o které jde, bylo lze pokládati nejen vůbec, nýbrž d ů v o d n ě za pravdivé.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1936, Zm II 443/36.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 28. května 1936, jímž byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin pomluvy podle § 2 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc soudu nalézacímu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek sám vykládá a posuzuje stíhaný článek v tom smyslu, že článek obviňuje družstvo a tímto způsobem i jeho předsedu, že u vyrovnání šlo o pouhý »zákrok na oko«, a důsledkem toho o postup n e s e r i o s n í. Rozsudek shledává v tomto obvinění uvedení skutečností, která může soukromého žalobce vydati v opovržení nebo snížení v obecném mínění (č. l. 3 opisu rozsudku), a jeho proto sice nesprávné, ale bez významu, praví-li rozhodovací důvody (č. l. 2 v. opisu rozsudku), že obrat »neseriosní jednání« v tomto případě neznamena jednání nečestné, neslušné a dobrým mravům odporující. Tím padají vývody zmateční stížnosti, pokud se zabývají výkladem souzeného článku. Stížnosti je přisvědčiti, pokud s hlediska zmatku § 281, č. 9 b) tr. ř. vytýká, že nalézací soud mylně posoudil právní otázku, zda se obžalovanému podařil důkaz omiuvitelného omylu.

Ve smyslu § 6, odst. 2 b) zák. čís. 108/1933 Sb. z. a n. předpokládá beztrestnost z uvedeného důvodu, že pachatel dokázal, že měl pro své tvrzení takové podklady, jež mu — nikoli snad jen podle jeho subjektivního nazírání, nýbrž při objektivním jich zkoumání s hlediska redaktora průměrných schopností a povinnosti svého povolání normálně plněního — pro svou vnitřní spolehlivost a přesvědčivost mohly postačiti, aby tvrzení mohl pokládati za pravdivé (rozh. č. 3451, 3542, 5171, 5576 Sb. n. s.).

K úsudku, že uvedené předpoklady jsou v souzeném případě splněny, dospěl však nalézací soud již na základě kusých úvah, že obžalovaný jako každý jiný občan a redaktor průměrných schopností mohl prý při objektivním zkoumání bilance družstva »D.«, revisního nálezu a novinářských zpráv »D. L.« důvodně pokládati za pravdivé, že »postup D. s vyrovnacím řízením byl pouze zákrok na oko... a že návrh na vyrovnání nebyl učiněn vážně, t. j. seriously«.

Co se týče bilance a revisního nálezu, zjišťuje nalézací soud, že jmenované družstvo vykazovalo ke konci roku 1933 bilanci aktivní. Dále

zjišťuje nalézací soud, že při podání návrhu na vyrovnání — kdy to bylo, rozsudek ani nezjišťuje — byla aktiva původně uvedena částkou 19,251.712 Kč 47 h a pasiva částkou 19,774.304 Kč 30 h, kteréžto číslce se za vyrovnacího řízení po odhadech a přezkoumání jednotlivých položek pozměnily v ten způsob, že aktiva činila 18,876.112 Kč 98 h a pasiva 19,695.676 Kč 19 h, počítajíc v to ovšem položku družstvem neuznanou ve výši 853.115 Kč 50 h, takže pasiva činila toliko 18,842.560 Kč 69 h.

Rozsudek též zjišťuje, že družstvo bylo v době návrhu na vyrovnání naprosto imobilní a že návrh ten byl též odůvodněn insolvencí a nikoli pasivitou družstva.

Oč jde v novinářských zprávách »D. L.«, jichž se rozsudek ve svých úvahách dovolává, rozsudek výslovně vůbec nezjišťuje; reprodukuje tu jen obhajobu obžalovaného, že jmenovaný časopis již dne 27. června (zřejmě roku 1934) oznámil, že D. půjde do vyrovnání, které bylo prý ohlášeno až v září 1934, že útočil na spořitelnu a vyhrožoval, že spořitelna zaplatí všechny škody atd. . . . Z úvah rozsudku lze nepřímou vyčísti, že rozsudek takový obsah článku jmenovaného časopisu po stránce skutkové předpokládá.

Z toho, co předesláno, vyplývá, že nalézací soud pokládá zřejmě za postačující podklad pro přiznání beztrestnosti z důvodu důkazu omluvitelného omylu, že tu byl rozpor mezi bilancí družstva D. ke konci roku 1933 a stavem jeho jmění udaným během roku 1934 v návrhu na vyrovnání, dále že »D. L.«, orgán to soukromého žalobce, po zahájení exekuce se strany spořitelny začaly uveřejňovati zprávy o nastávajícím návrhu na vyrovnání a že vyrovnání bylo pak skutečně navrženo, ale po nějaké době zase odvoláno.

Podle tohoto zjištěného stavu věci nebyl by býval ovšem ani s hlediska doby, kdy byl stíhaný článek uveřejněn, logicky vyloučen závěr, že družstvo učinilo návrh na vyrovnání na oko, abý takto přimělo spořitelnu k povolnosti.

Leč tyto okolnosti, jichž se tu rozsudek s hlediska důkazu omluvitelného omylu dovolává, stejně připouštěly též závěr, že tu šlo o omyly aneb různost názorů při odhadu, výpočtu a sestavení jmění, že tudíž družstvo D. navrhlo vyrovnání bezelstně, t. j. v předpokladu, že jsou tu zákonné podmínky takového návrhu opodstatněny.

Připouštějí-li však okolnosti, jichž se pachatel trestného činu podle §§ 1 nebo 2 zák. o ochraně cti k důkazu omluvitelného omylu dovolává, nejen závěr o pravdivosti urážlivého tvrzení, nýbrž i závěr opačný, nestačí k beztrestnosti s uvedeného hlediska pouhá možnost první eventualy, nýbrž musí býti uznáno a odůvodněno, že a proč je první eventualita pravděpodobnější než druhá do té míry, že přes to, že ani druhá eventualita není vyloučena, přece možno říci, že byly dokázány okolnosti, pro které skutečnosti, o něž jde, nejen vůbec, nýbrž důvodně mohly býti pokládány za pravdivé.

Měl tudíž nalézací soud v souzeném případě zkoumati, proč byl v době uveřejnění stíhaného článku podle objektivního měřítku průměrného a nepředpojatého pisatele a redaktora normálních schopností a normální pozornosti závěr, že šlo o simulované vyrovnání, o návrh na oko, do takové míry, jak nahoře uvedeno, pravděpodobnější než závěr, že tu mohlo též jíti o omyl a různé názory při odhadu, výpočtu a sestavení jmění a tím o bezelstné podání návrhu na vyrovnání. Jen správnými úvahami o tom, proč byla jedna z uvedených eventualit objektivně mnohem pravděpodobnější než druhá, mohlo býti dovozeno, že uvedená skutečnost na cti důtklivá mohla býti pokládána důvodně za pravdivou.

Poněvadž nalézací soud o věci po stránce právní s tohoto hlediska neuvažoval, ba ke zmíněné druhé eventualitě vůbec nepřihlížel, vycházeje přes správnou citaci znění zákonného předpisu zřejmě z mylného názoru, jako by k důkazu omluvitelného omylu stačila již pouhá možnost eventuality, že je uvedená nebo sdělená skutečnost pravdivá, je rozsudek stížen uplatňovaným zmatkem § 281, č. 9 b) tr. ř.

Čís. 5751.

Ke skutkové podstatě nedokonaného svádění ke zločinu podle § 9 tr. zák. se nevyžaduje, aby pachatel označil tomu, koho navádí ke zločinu, také prostředky a způsob, jak má býti dosaženo protiprávního výsledku; stačí záměrné působení na někoho, aby byl pohnut k určitému zločinu.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1936, Zm II 505/36.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 9. května 1936, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného svádění k vyhnání plodu podle §§ 9, 144 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. stížnost doličuje, že pouhá rada, udělená K-ové po případě v tom směru, že bude lepší, když se K-ová rozhodne pro vyhnání plodu, jelikož se stěžovatel o dítě starati nebude, prý nenaplnuje skutkovou podstatu zločinu podle §§ 9, 144 tr. z. V tomto směru není stížnost vůbec provedena podle zákona, neboť proti předpisu § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. nebuduje při doličování hmotněprávní pochybnosti rozsudku na neztenčeném a nezměněném podkladě rozsudku, podle něhož obžalovaný K-ovou přemlouval, aby si dala pomoci, že by ho udělala nešťastným, že jí nedá ani haléře, nedá-li si plod vzíti. Podle rozsudkových zjištění nešlo tudíž o pouhou radu, nýbrž obžalovaný naléhal usilovně na K-ovou, aby si způsobila vyhnání svého plodu a aby tudíž spáchala zločin podle § 144 tr. z.